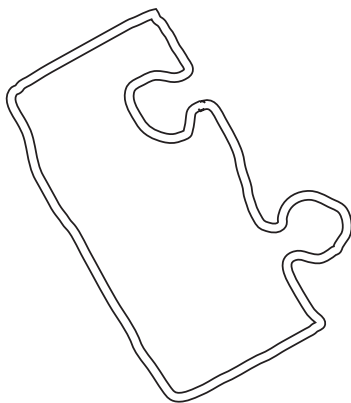

ELKARRIZKETA
AMAIGABE
BATERAKO PIEZAK

Alba Solà Garcíak idatzia

Nire pisuko terrazan gaude, eta oraintxe bazkaldu dugu: platerak eta mahai-tresnak mahai gainean pilatzen dira, eta hantxe geratuko dira arratsalde osoan. Etxe aurreko blokeak ere hor geratuko dira, eta Bartzelonakoak urrunean: gorputz eta lekuen pilaketak eta estratuak, gaur izango dugun elkarrizketaren paisaia izango dira, elkar ezagutu genuen egunean hasi genuen solasaldiaren jarraipen honetan.

Simone aldean izango dugu gaur arratsaldean, amonaren dorretik eraman ditudan besaulkietako batean eserita. Deseroso dago, eta sarritan kezkatzen da: eten egiten gaitu, eta gustatzen zaigu. Munduak eten egin behar gaitu beti.

Irene hizketan ezagutu nuen: orriak tolesten eta ebakitzen; paper zatiak itsasten eta margotzen. Gure leku gogokoenetako batean, La Caníbal liburu-denda kooperatiboan, bertan egiten zuten fanzineroen topaketara batera lehenbiziko aldian joan nintzenean. Han hasi zen gelditu ez den elkarrizketa luze bat, orain bezala hasi zena: ni, Irenek bere ideiekin eta irudiekin hedatzen duen munduarekin liluratuta, material mota askorekin –hitzak, ehunak eta tapizak, collageak, zeramika, marrazkia, tinta, argazkia eta grabatuak–egin dituen lan hibrido eta mutanteekin liluratuta:

Begira, duela hilabete edo irрати-elkarrizketa bat egin zidaten, eta elkarrizketatzaileak une jakin batean galdetu zidan: Zuk artista gisa

zure materiala zein den esan beharko bazenu, zer material esango zenuke? Eta ez dakit nondik atera zitzaidan; hau da, badakit nondik atera zen, gauza askori bueltak ematen eman ditudan urte guztietatik, baina horrela atera zitzaidan bat-batean, eta esan nuen: Elkarrizketak. Eta horrek kontakizunekin bat egiten du. Alde batetik, elkarrizketa zail horiek izatea da, ia inork izan nahi ez dituenak: beti pertsona hori izan naizela sentitzen dut, baita nire familian ere; gogaitzen zuten gaiak ateratzen zituena. Beti sentitu izan naiz leku horretan, eta oraintsu konturatu naiz leku hori ondo iruditzen zaidala, gustura nagoela. Baina duela urte batzuk arte deserosoa zen niretzat ere, pentsatzen nuelako: Zergatik ezin zara beste leku batetik erlazionatu?

Irenek hedatzen duen mundua era askotakoa da, eta kontakizun berriak antolatzen ditu. Kontakizun hauek ez dute elkarren artean borrokarik egiten enuntziatio-leku nagusiak ezartzeko, ezta hierarkiak ere: kontakizunak, ibaiak aurkitzen direnean bezela, eten egiten dira tarte batez, aldi berean gertatzen jarraitzeko, eta haien artean durundi eta erreberentzia egiten dute, beren zentzu eta esanahiak areagotzeko. Ireneren mundua "eta" -ren unibertsoari dagokio: Ireneri ez zaizkio aurkariak gustatzen. Ez da inoiz gauza bakar bat gertatzen, esaten dit, baizik eta asko gertatzen dira aldi berean. Dena aldi berean ematen diren aukera eta gertakariak dira.

03

Kontakizunek kezkatzen naute, kontatzen duguna, kontatzen ez dena, nahita ezkututzen dena, ikusezin bihurtzen dena... Elkarrizketa zailak izan nahi ditut, adibidez, zure gorputza hondatu eta gaixotzen dela, mina sentitzen duela eta hori dela zure errealitatea. Aniztasuna hemendik dator.

Irenek denbora zeraman sortzen eta erakusten, edo, berak esaten duen bezala, proiektuak egiten: bere artea ez da erakusketa espazioan eta denboran hasten eta amaitzen. Bere proiektuak askoz lehenago gertatu dira: irakurtzen dituen liburuetan eta egiten dituen galderetan; lagunekin, ahaideekin eta ezagunekin izaten dituen elkarrizketetan; eta handik denbora batera oraindik ere gertatzen dira. Berari interesatzen zaiona, batez ere, guri beraiekin zer gertatzen zaiguna da: nola zeharkatzen gaituzten, zein hitzek durundi egiten diguten. Zer elkarrizketa izaten jarraitu nahi dugun.

Ireneren artean hainbat korapilo elkartzen dira: horietako bat, erakusketa honetarako nagusia, gorputz gaixoa da.

Inflexio-puntu bat dago orain nagoen tokia eta erakusketa dena markatzen duena, eta konfinamenduan eman zen: gaixotzen hastea, gaixotzen ari nintzela jakin gabe eta gaixotasunaren kontzientzia izan gabe. Eta une horretan, testu espezifiko batzuk irakurtzea eta musika konkretu batzuk entzuten egotea, beste leku batzuetatik ideiak erreproduzitzen zituztenak: Donna Harawayren “Seguir con el problema” testuaren zati batzuk eta Ursula K. Le Guinen idazkerari eta kontakizunari buruzko saiakerak irakurri nituen. Eta hor, pandemian gertatzen ari zen iruditeria guztiaren barruan, galdetzen hasi nintzen: Nola egingo ditugu kontakizun hauek? Zer kontakizun falta dira? Zeintzuk ari zaizkigu kontaktzen? Zeintzuk ezkututzen dira nahita? Zer kontaketa dira modu bakar batean kontaktzen direnak? Bide batez, batek ondo idazten edo hitz egiten badaki bakarrik kontaktzen direnak; ondo akademiaren arabera; horrek ere oso klase-istorio garrantzitsua du hor... Eta gauza horietan guztietan pentsatzen hasi nintzen, eta batzen hasi ziren. Eta hor bost poema idatzi nituen, Mutazioaren poemak, gero hurrengo bi urteetan, gaixotasunaren kontzientzia hartu nuenean, bederatzi arte luzatu zirenak. Eta mugarrria izan zen, nire gaixotasunaren inkontzientetik hasiera kontzientea izan zelako: uste dut gaixotasun hau nerabazarotik daukadala eta ez dela orain arte aurkeztu, hainbat alditan modu desberdinetan aurkeztu dela eta orain arte ez dela diagnostikorik egon.

04

me miré al espejo y me dijo

eres rara

*y me quedé
tranquila*

una mañana de finales del 2019¹

Erakusketa honen izenburua *GORPUTZ mindu bat MUNDU zauritu batean* da. Eta gogoeta hau eta ia esaldi hau gaixotasunean sartu eta gaixotasunari buruz hitz egiteko beste leku batzuk bilatzen hastearen ondorioz egin nuen saio batetik dator. Orduan iritsi nintzen La Alkimilara, terapia somatiko eta belar-terapiako tailerrak ematen dituen pertsona honetara: eta halako batean, oso gaizki

¹Preludioa

nengoela eta berarekin saio bat egiten ari nintzela, esan zidan: "Nola ez duzu gaizki aurkitu nahi, mundua zaurituta badago?". Ingurutzen gaituenetik bereizita gaude eta ez digu onik egiten. Nik orain gaizotasun agerraldiak ditut beroa oso handia denean: nire gorputzak sintomatologia klimaren arabera aldatzen da. Eta hau ez da ezer berria: erreuma duen jendeak badaki euriak datozenean min handiagoa izango duela. Gure sintomatologia guztia planetaren sintomatologiarekin lotuta daude, ez baikaude banatuta.

Las figuras de cuerdas son como historias, proponen y ponen en práctica patrones para que quienes participan habiten, de alguna manera, una tierra herida y vulnerable. Jugar a figuras de cuerdas va sobre dar y recibir patrones; dejar caer hilos, fracasar y a veces encontrar algo que funciona, algo consecuente y quizás hasta bello, algo que antes no estaba allí; va sobre transmitir conexiones que importan, sobre contar historias con manos sobre manos, dedos sobre dedos, puntos de anclaje sobre puntos de anclaje; sobre elaborar condiciones para el florecer finito de terra, en la tierra.²

05

Gorputz gaixoa erdian jarrita dago: Irenek bizi duen gorputza da, eta bertatik pentsatzen du. Gorputz gaixotik jolasten du eta bertatik jolastera gonbidatzen gaitu gure gorputzei buruz kontatzen dizkiguten kontakizunei buruz pentsatzen jarraitzera; nolakoak diren eta nola jokatu behar duten, zer espazio bete behar duten; zer gertatzen zaien eta zergatik gertatzen zaien gertatzen zaiena. Azalpenez eta aurkarienez gaixotutako mundu batean, pentsamendurik sortu gabe mundua erreplikatzeko duten ideiez gaixotutako mundu batean, Ireneren gorputza araua odolusten duen materia biribila da. Harentzat, garrantzitsuena da denbora guztian dena zalantzan jartzea, baita geure burua ere, gu geu deseroso eta deseroso sentiaraztea. Jendeak esaldiak bakarrik erreplikatzeko dituzte, esaten dit. Eta arauaren erreplikapen hori beldurraren kulturen oinarritzen da.

Guztiaren beldur gara. Gaixotasun bat diagnostikatzen dizutenean, beldurra da lehen sentimendua. Eta ni beldurrez bizi naiz. Beste guztiak bezala. Araua existitzen da eta beldurra dagoelako aplikatu daiteke: zuk ez duzu desberdina izan nahi, zuk ez duzu arautik ateratu nahi. Arauak homogenezitate egiten gaitu beldurraren azpian. Baina normaltasuna ez da sarri gertatzen dena, hori da ulertarazi

²Donna Haraway, *Seguir con el problema* (Consonni 2019), 31-32.

digutena. Egia esan, gehienetan gertatzen dena ez da homogenea, anitza baizik. Desberdina da. Ez daude bi pertsona berdin, ezta bi biki berdin-berdin ere. Beraz, homogeneotasunerantz doan normaltasun hori zentzugabea da. Niretzat normaltasuna da bakoitza bakoitza garela. Eta hori lotuta dago kontakizunak batzuk direla eta ez beste batzuk, murriztaileak direla eta leku jakin batzuetara zuzentzen gaituztela. Hor elkartzen naiz Harawayrekin eta Ursula K. Le Guinekin, eta ez haiekin bakarrik: nire lagun guztiekin hitz egiten dudanarekin lotzen naiz, egunero. Batzuetan liburu bat irakurtzen dut eta pentsatzen dut: hau da lehengo egunean hitz egiten ari nintzena, eta agian oraindik ez nuen hizkuntza hau.

Elkarrizketa handi bat bezalakoa da, inoiz amaitzen ez dena.

Normaltasuna suntsitu behar dugu istorioak kontatuz, guztion artean.

*Seguid, dije, de camino a la avena brava, con Oo Oo en el cabestrillo y con Oom cesto en mano. Seguid contando cómo el mamut se abalanzó sobre Boob y cómo Caín se abalanzó sobre Abel, y cómo cayó la bomba sobre Nagasaki y cómo cayó la gelatina ardiente sobre los habitantes del pueblo, y cómo caerán los misiles sobre el Imperio del Mal, y todos los demás pasos del Ascenso del Hombre.*³

06

Eta zer gertatzen da arauarekin eta gorputz gaixoarekin?, galdetzen diot. Simonek eten egiten gaitu: maulla eta hazka egiten du frenetikoki. Soinean daraman kanpaiak ez dio zaurietara iristen uzten, eta honek bere onetik atera egiten du. Irenek laztandu egiten du, eta esaten dit: Zaintza eta gorputzei buruz hitz egiten ari gara hemen, eta Simonerekin gaude, zainketak behar dituen gorputza ere baduena...

Normaltasunak dio gaixotasuna modu bakarrean gerta daitekeela. Bizitza gaixoa gauza bakarra izan daitekeela. Normaltasunak gorputz gaixorik ez egotea eskatzen du: eta hori indarkeria mediko bihurtzen da, eta zainketak ez diren zainketetan, kapazitismoa, alegia. Eta are bortitzagoa da sufrimendu eta gaixotasun ikusezinekin, nirea bezala. Orain, guztira, lau urte daramatzat gaixorik, diagnostikoarekin urte eta erdi, eta dagoeneko espazio batzuk nabigatzen ditut eta gauza batzuk dakizkit, eta, hala ere, indarkeria-egoerekin topo egiten dut.

³Ursula K. Le Guin, *La teoría de la bolsa de transporte de la ficción*

Baina hasieran ez nekien zer gertatzen zitzaidan ere.

*l'órgano esculpido
por la destrucción
que reconfigural*

cavernosidad

*l'áspera
estructura múltiple
repetitival*

lugar para el eco

reminiscencia

recuerdo impreciso

tenue supervivencia⁴

07

Orduan, normaltasunak esaten badizu buruko mina duzula, zer egiten duzu? Pilula bat hartzen duzu. Ez zara esertzen buruko min horrekin eta ez diozu zure buruari “atseden hartzeko ordu erdi bat emango dut, agian hori da gertatzen zaidana” esaten. Medikazioaren gaia oso delikatu da, oso arautzailea ere badelako: eta ni ez dut sufrimendua defendatzen; ez da hori. Gaixotasunarekin lotzen den normaltasun mota bat, ohean atseden hartzea da, horrek ongizatea ekarriko dizu eta. Nik dudan gaixotasunarekin ohean atseden hartzeak *min* ematen du: ez da atsedena. Gaixotasun honen mina muskulu-eskeletikoa da: muskulu eta hezur guztiek min ematen dizute, eta, beraz, gorputz osoan mina duzu. Gainera, min erradiala dago, hau da, giharrik eta hezurrik ez dagoen lekuan, berdina baita, muskulua eta hezuraren mina iristen zaizu, eta, orduan, min osoa ematen du maila kitzikagarrietan: ez duzu lorik egiten; izarekin igurtziak min ematen du, alde batean jartzeak alde horretan min ematen dizu, bestera biratzen zara eta beste aldean mina duzu, eta txandakatuz joan behar duzu... Mina da, baina geldirik zaude; ez zara jarduera fisikoa egiten ari eta ez zaude zutik.

⁴Segunda mutación

Orduan, kontua da batzuetan ez duzula beste aukerarik izaten, edo bestetan, hartzeko esaten dizuten medikazioak edo hartzen amaitu behar duzula esaten dizuten medikazioak ez duela horrenbesteko eraginik izaten, edo beste efektu batzuk eragiten dizkizula. Beste gauza asko ere gerta daitezke, eta normaltasunak esaten dizu gaixotasun hau modu bakarrean gerta daitekeela. Ez beste modu batean gerta daitekeela, baizik eta modu bakar batean gertatu behar duela. Orduan, gaixotzen naizenean, besteengandik iristen zaizkidan zainketak, hasieran, normaltasunak markaten duen zainketak dira, horrela hezita baigaide: Baina hau egin duzu? Bestea egin duzu? Eta hor dena birmugitzen zait eta haserretzen naiz, eta aldi berean planteatzen dut nondik zaintzen dugun eta zergatik zaintzen dugun horrela, eta zergatik onartzen dugun beste pertsona ez dela ahal duen guztia egiten ari. Ez dugu ikusten, adibidez, aholkatzea indarkeria handia izan daitekeenik. Bada jendea aholkatzen hasi zaidana zer gertatzen zaidan galdetu gabe. Inork ez baitaki benetan zer den. Hasteko, medikuek ez dakite zer den berez.

*he decidido
girar(me)*

*dar la vuelta
al cuerpo
los huesos ahora cubren la
superficie
exoesqueleto
convertir(me) abiertamente
en monstruo
cegar con el
resplandor
del marfil
a todes las que
solo son capaces
de ver
con dos ojos⁵*

08

Modu ez osasuntsuan erlazionatzen gara gaixotasunarekin. Gorputz gaixo bat baduzu, zergatik ezin zara gelditu eta hartaz arduratu? Mundu kapitalista batean bizi garelako, orduan zaintza guztiak hortik

⁵Séptima mutación

egiten dira, gorputzak bizitza normalera itzultzeko duen helburutik, hau da, produkzio-bizitzara. Eta, azkenean, arazo bat konpondu nahi izatea besterik ez da, ardura ez gaitzan. Eta nire istorioa da ni arduratuko naizela arazo honetaz. *Ni arduratuko naiz.*

Denok ez dugu guztiaz arduratu behar, denok ezin gara guztiaz arduratu, baina bai, eta hau Harawayk dioen zerbaitekin paralelotasun bat eginez diot: denok ez dugu guztiaz arduratu behar, baina zerbaitez arduratu behar dugu denok. Harawayk esaten duelako: "Dena ez dago denarekin konektatuta, baina dena zerbaitekin konektatuta dago". Zerbaitekin konektatuta gaude eta dena modu batera edo bestera interkonektatzen da, eta hori ardura hartzea da.

Bere gorputza okupatu eta berataz arduratu. Berea bakarrik ez den min batetik: gorputzean beste batzuen gorputzak entzuten direlako, gu baino lehenago izan zirenenak. Irenak bere gorputzari buruz egiten duen lana ez da orainaz soilik arduratzen, beste garai batzuetara zabaltzen da. Bere arbasoei, eta bere memoriari. Min hau ezin delako berea bakarrik izan.

09

Gu bizi ginen pisuko ganbaran eserita nengoen: iluntzen ari zuen, oso argi txikia sartzen zen, ilunpetan nengoen, mina nuen une bat zen, eta dena nahasia zen. Eta sentitzea oroitzen dut: hau ez da nirea bakarrik; ezin da nirea bakarrik izan. Min handiegia da nirea bakarrik izateko. Eta, orduan, arbasoen arteko lotura horrela gertatzen joan da, min handiko uneetan, ametsak eta horrelakoak edukiz.

Egun hartan bezala: denbora asko neraman min agerraldi batekin, ohean, eta hor hainbeste minez asaldatu egiten zara. Oraindik ez nuen diagnostikorik, beraz, ez nuen medikaziorik. Orduan amets bat izan nuen, nik oroimen-ametsa deitzen dudana, amonarekin denbora batez bizi izan nintzeneko oroitzapenaren zati bat: hark gerriko bat zeraman, eta niri erromero-alkoholarekin igurtzaldiak ematen zizkidan, eta nik hari ere igurtzaldiak ematen nizkion, eta gerrikoak ipintzeko talko-hautsak jartzen laguntzen nion, leku batzuetan lugorritzen zuelako. Orduan, amama zetorrela amets egin nuen, eta esaten zidan: "Emaidazu erromero alkoholaren igurzketak. Eta orduantxe lotu nuen gaixotasuna genealogiarekin, familiarekin. Pentsatzen hasi

nintzen: nork gehiago izan du gaixotasun hau, zer da nik oraindik berarentzat izenik ez dudan gaixotasun hau? Eta hor hasi nintzen ikertzen. Nire amonari ez zioten inoiz fibromialgia diagnostikatu, baina beste pertsona bat dago familian, haren iloba, fibromialgia duena...

Ikertzen ari nintzela, hazi genetiko bat aurkitu nuen, gaixotasun honetan alderdi genetiko bat baldin badago, hori ere ez baidago zehaztuta. Eta hazi horretatik beste hazi batzuk eta beste istorio batzuk ateratzen hasi ziren; hau da, belaunaldiz belaunaldiko trauma, infanzien galera, familiaren barruko indarkeriak, eta gerra garaian eta gerra ostean zer gertatu zenaren historia ezezaguna (herri honetan askori gertatzen zaigun bezala)... Eta hor, gaixotasun honi zentzu handia ematen dioten beste gauza asko ateratzen hasi ziren, eta zentzu handia eman zioten ere niri ez dakit nondik datorkidan lehen esaldi horri: min hau ez da nirea bakarrik.

Honez gain, gure gorputzak kontakizun guzti horien metaketa direla ulertu nuen, beren atal guztien metaketa. Eta mina, edozein eritasunak har dezakeen formetako bat dena, istorio batetik datorrela. Gaixotasunak ez direlako belaunaldi espontaneoak, jatorria edozein dela ere. Jar dezagun fabrika baten ondoan bizi izan zarela, bitzta osoan kea irensten, eta biriketako minbizia hasten zaizula. Bada, hor historia bat dago: errealitate zientifiko bat dago, eta, aldi berean, zergatiaren historia bat dago, nor zara zu, nor da zure familia, zergatik bizi zarete hor, nola egon zaitezketek lantergi horretatik gertu maste hori guztia irensten, zergatik beste jende batek ez du inoiz horrelakorik izan... Orduan hor ere kontakizun asko daude, ez da mutazio genetiko bat izatearen kontakizun bakarra. Kontaketa ez da bakarra gaixotasunean ere. Dena elkartzen da gure gorputzetan, gure gorputzak ez daudelako ezergatik aske.

10

La tarea es generar parientes en líneas de conexión ingeniosas, como una práctica de aprender a vivir y morir bien, de manera recíproca en un presente denso. Nuestra tarea es generar problemas, suscitar respuestas potentes a acontecimientos devastadores, aquietar aguas turbulentas y reconstruir lugares tranquilos.⁶

⁶Donna Haraway, *Seguir con el problema* (Consonni 2019), 19.

Egia esan, nik ez dut gaixotasunari buruzko obrarik egiten askoz geroago arte: fanzineak datoz lehenik. Halako batean, fanzineak egiten hasi ginen Tatiana eta Jesusekin La Canibalen, eta niri ez zitzaidan bat ere ateratzen, harik eta oso gaizki nengoen egun batean lehenengo fanzinea atera zitzaidan arte, *Dolor* serieko lehena. Eta gero beste guztiak jaio ziren: etortzen ziren einean, gauzekin konektatzen nintzen, antikapakitismoarekin adibidez. Eta beste gauza batzuk aurkitu nituen, *Muta* serieko fanzineak adibidez, sintoma eta proba medikoen ondorioz egin nituen fanzineak. Bakoitza zientzia-fikziozko istorio txiki bat bezalakoa da: nire ikuspegiaren arabera, denak istorio baten parte dira, aukera anitzak dira, aldi berean gertatzen diren gauza anitzak.

*La ciencia ficción, concebida de la manera correcta, como toda ficción seria, por muy humorística que pueda resultar, es una manera de intentar describir qué está pasando realmente, qué es lo que la gente realmente hace y siente, cómo se relaciona la gente con todo lo demás en este apilamiento, este vientre del universo, este útero de cosas por venir y tumba de cosas que fueron, este relato sin fin. En ella, como en toda ficción, hay espacio suficiente para mantener incluso al Hombre en el lugar que le corresponde, en su lugar en el esquema general de las cosas.*⁷

Muta fanzineetan dagoen guztia espazio-denbora batean gertatzen da, non ente batzuk, izaki batzuk, istorioak kontatzen ari diren; ez dago jakiterik zer diren ere, ez baititut pentsatu ere egin, baina leku honek denbora koordinada asko du eta ente asko dago istorioak kontatzen. *Mutan* biltzan dira denbora-espazio honekin erlazionatu diren gorputz askori gertatu zaienaz kontatzen ari diren istorioetako batzuk.

*Importa qué materias usamos para pensar otras materias; importa qué historias contamos para contar otras historias; importa qué nudos anudan nudos, qué pensamientos piensan pensamientos, qué descripciones describen descripciones, qué lazos enlazan lazos. Importa qué historias crean mundos, qué mundos crean historias.*⁸

⁷Ursula K. Le Guin, *La teoría de la bolsa de transporte de la ficción*

⁸Donna Haraway, *Seguir con el problema* (Consonni 2019), 35.

Saberse Ballena fanzineak gaixotasunaren prozesu osoari buruz hitz egiten du, eta nola lotzen naizen Laugarren mutazioaren poeman sortzen den balearen pertsonaiarekin. Berez hiltzeari buruzkoa da, une jakin bateko heriotzari buruzkoa. Asko pentsatzen dut hiltzeaz, heriotza benetan zer den: konpostaren parte izatera pasatzea da, Harawayk dioen bezala, eta zure materia beste materia mota bat bihurtzea. Zentzu horretan asko lotzen da Harawayren imajinarioekin, adibidez marmoka: gorputz bat betierekoa delako ideia, baina ez forma berarekin. Laugarren mutazioan kontaktzen dut nire gorputza ur barruan dagoela, deskonposatu egin dela, eta ni balearen haragiaren parte izatera pasatzen naizela, plankton horretan nagoelako. Eta orduan, nire bizitza nik ezagutzen dudan bezala amaitu bada ere, nire materia ez da amaitu. Jarraitzen du, beste modu askotan.

*este cuerpo que habité
se ha descompuesto
ahora forma parte de la sal del plancton
y del vacío*

*en mi resuena
el canto de las cetáceas
llamando a sus crías
y a sus compañeras*

*diminuta
microscópica
entro en sus estómagos
colándome entre sus barbas
navegando sus inmensas
mandíbulas*

*tomo así
una nueva forma⁹*

Erakusketa honetan aurreko bi lan daude: lehenengoa *Manoraíz* da, Hiru Superbotere izeneko aurreko hiru testuekin batera: *Ikusezintasuna*, *Hegaldia* eta *Mutazioa*. *Manoraíz Semillas para la resistencia* (2019) proiektuko da. Proiektu horretan, Irenek, tresnak, irudiak eta ideiak metatu nahi zituen poltsa garraiatzaile baten barruan, Ursula K. Le Guinena kasu, haziak

⁹Cuarta mutación

izan zitezen, oraingo, iraganeko eta etorkizuneko beste kontakizun batzuk irudikatzen. Poltsa bere alaba Maiarentzat zen: berarekin pentsatzen eta hitz egiten jarraitu ahal izateko.

Maia askotan sartzen zen nire estudioan, eta berarekin bere galderak sartzen ziren, eta nik ez nion gehiago aurre egin nahi: aurre egiten ari nintzen, artista guay bat izan behar nuelako, seme-alabekin gauzak egiten ez zuen horietakoa. Orduan Maia estudioan sartu da, bere elkarrizketak estudioan sartu dira, eta bere galderak niretzat ere galdera bihurtzen dira, gauzak ikertzeko.

Ama, super heroina bat bazina, zein izango litzateke zure jantzia eramango lukeen sinboloa?

Manoraiz bat.

Me imagino nómada, errante de un lugar a otro, recorriendo la corteza del planeta atravesando bosques y cuerpos de agua. Y cuando me pidieras un historia, una de esas que tanto te gusta que te contemos día y noche, me agacharía, pondría los dedos de la mano dentro de la tierra húmeda y mutaría haciendo que de ellos crecerían raíces. Dentro de la tierra, estas raíces podrían absorber el sonido de las voces de los otros que la pisaron antes que nosotros, para así recoger sus historias y seguir contándolas.¹⁰

13

Aurreko bigarren lana autoerretratu bat da, *The Leftovers of the Aftermath*: arrastoen aztarnak. Tapiz bat den lan honetan, *Semillas para la resistencia* erakusketan erabili ditudan oihal eta hari guztien hondarrak jartzen ditut. Bertan galdetzen diot neure buruari: Zer gertatzen da amaren gorputzarekin, jada gestatu duenean, erditu denean eta hezitu dunean? Eta erantzuna, duela hilabete batzuk aurkitu nuena, hau da: gorputz gaixotzen da, nire kasuan.

Erakusketako beste testuak *Nueve mutaciones y una fractura* dira, eta testu bakoitzeko erakusketa honetarako, poemarekin batera, lan berri bat egin dut. Bederatzi mutazioek ziurgabetasun uneaz hitz egiten dute, gaixotasunaren kontzientziarik ere ez dagoeneko, baina bai gorputzaren kontzientzia, eta gorputz horretan zerbait gertatzen ari

¹⁰Tres superpoderes: Mutación

denaren kontzietzia. Horregatik deitzen dira mutazio-poemak.

*mutación (i)reversible
para contestar
a aquellos
que preguntan
¿qué eres?*

un

*yo
yo soy para siempre*

*mutante*¹¹

Eta elementu guzti hauek, aurrerago, lotura dute antzinakoekin. Egia esan, existitzen den guztia existitu izan dena da, etengabe eraldatuz. Behin errepidetik Manresarantz gindoazen; han nengoen, autoan Aureliorekin, eta Maia atzean, musika entzuten, eta min agerraldi batekin nengoen eta nahiko gaizki nengoen. Eta paisaiari begiratu eta pentsatzen hasi nintzen: zenbat gorputz dauden lur honen azpian. Eta ez gara giza gorputzez bakarrik ari: zenbat gorputz, gure azpian, oraintxe bertan... Hemen ikusten dugun guztian, ikuspegi zoragarri honetan, gure azpian, gorputzez, istorioez eta bizitzez osatutako estratuak eta estratuak daude.

14

*En tiempos de urgencias es tentador tratar el problema imaginando la construcción de un futuro seguro, impidiendo que ocurra algo que se cierne en el futuro, poniendo en orden el presente y el pasado en aras de crear futuros para las generaciones venideras. Pero seguir con el problema no requiere de este tipo de relación con los tiempos llamados futuro. De hecho, seguir con el problema requiere aprender a estar verdaderamente presentes, no como un eje que se esfuma entre pasados horribles o helénicos y futuros apocalípticos o de salvación, sino como criaturas mortales entrelazadas en miríadas de configuraciones inacabables de lugares, tiempos, materias y significados.*¹²

¹¹Séptima mutación

¹²Donna Haraway, *Seguir con el problema* (Consonni 2019), 20.

Niretzat, gaixotasunarekin esertzea hau da: iraganetatik datorren nire orainarekin esertzea, etorkizunera doana. Baina honekin eseri eta arazoarekin jarraitu, benetan presente egoten ikasi, gero hau egin ahal izateko; zomorro hauek izan: mutazioak izaki hauek bezala ikusten ditut, nire gorputza diren zomorro hauek bezala. Nire gorputzean gertatzen ari den mutazio bakoitza, modu batean edo bestean: eraldaketa bat, desagertze bat. Minez, sufrimenduz: zeren min hau guztiaren parte baita, eta hura gabe ez litzateke horrela gertatuko, beste era batera gertatuko litzateke. Era askotara gerta daiteke, eta niri tokatu zait horrela gertatzea: eta horrela esploratzen dut.

Eta hortik abiatuta kontakizuna sor dezaket: istorioak sor ditzaket.

Hay tiempo suficiente para recoger mucha avena brava y también para sembrarla, y para cantar al pequeño Oom, y para escuchar el chiste de Ool, y para mirar las salamandras, y el relato todavía no ha terminado. Todavía quedan semillas por recolectar, y todavía queda espacio en la bolsa de estrellas.¹³

¹³Ursula K. Le Guin, *La teoría de la bolsa de transporte de la ficción*

LA
TALLER

Taller y Galería de Grabado

GORPUTZ

mindu
bat

MUNDU

zauritu
batean

Alba Solà García (Bartzelona, 1986) ikertzen eta idazten ari da. Filadelfian doktoratu zen, gure iragan hurbila aztertzen duen tesi batekin, kultura, hiri eta memoria ikasketetatik abiatuta. Artikulu akademikoak argitaratzen jarraitzen du, baina gai bera aztertzen ari da, kolaborazio kutsakorrageekin eta hain ohikoak ez diren formatuetatik, fikzioa eta fanzinea kasu, eta bere tesia laster argitaratuko den saiakera bihurtzen ari da, Breve historia del capitalismo español (eta nire amonarena) izenburupean.

16

Simone (Terres de l'Ebre, 2013) uztaileko egun batean jaio zen, eta bere anaiordeekin batera kutxa batean sartu zuten. Kutxa hori aurkitu eta Bartzelonara eraman zuten. Han, ohe batean eta humanxez inguratutik, berea aukeratu zuen bere motxilan sartzeko. Izen pedante samarra jarri zitzaion, eta interpelatuta sentitzea erabakitzen duenean erantzuten dio. Alergia epidermiko akutu kroniko bat du, eta zientzia antropozentrikoak pilula-formako medikazio immunosupresorearekin tratatzen du, eta berak gorroto du hartzea. Gozatu egiten du auzotik irtetea zuhaitzetara igoz, eta biziki gorrotatzen du txistua jotzeko gizakiaren ohitura.

// Irene Pérezek (irene_pe bezala ere ezagutzen da) Bartzelonatik gertu egiten du bere bidea, eta lehenago Chicagon egin zuen// ella/elle barneko eta kanpoko munduetako esploratzailea da/e ehungintzako materialen eta tekniken erabileraren bidez, marrazkiaren, argazkigintzaren, soinuaren, narrazioaren eta poesiaren bidez, tentakulu-pentsamenduaren bidez// ella/elle artearen bidez nabigatu du migrazioari, kultura- eta genero-identitateari, amatasunari, hizkuntza(k), osasun mentalari, gorputz-hauskortasunari, minari, feminismoa(k) eta ekologiari buruzko espazioetan// ella/elle espazio honetan bere aurkikuntzak egitera gonbidatzen zaitu ///

